

XIII районні краєзнавчі читання

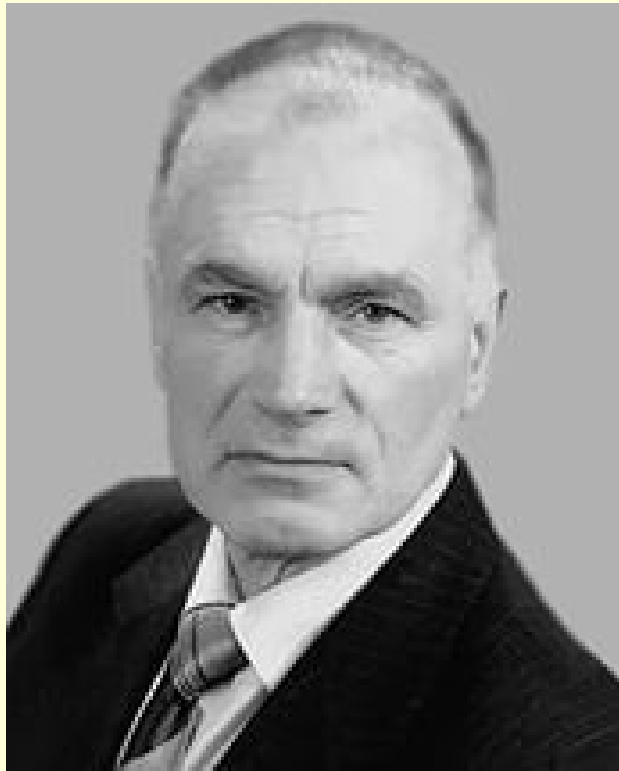
**Блиствівський навчально-виховний комплекс
Новгород-Сіверської районної ради
Чернігівської області**

ЗАБУТА ІСТОРІЯ. СЕЛО РИКОВ

**Галушко Марія,
учениця 8 класу**

**Керівник:
Юрченко Микола Володимирович,
учитель географії**

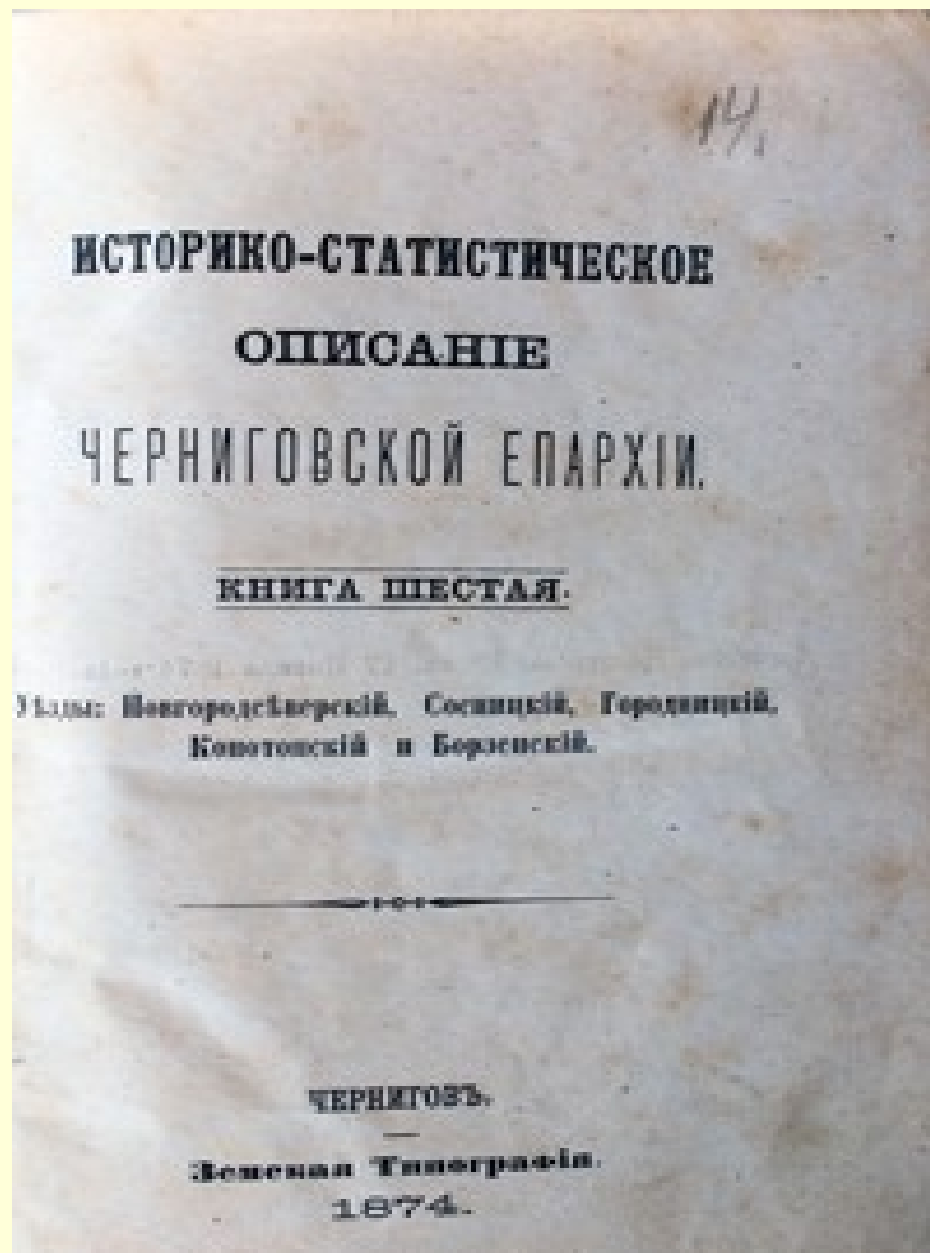
**м. Новгород-Сіверський
2017**

Воїнов
Святослав
Святославович
(29.01.1942 – 16.12.2014)

У своїй праці "Слово о полку Ігоревім і Новгород-Сіверщина" історик Святослав Воїнов зазначає, що на основі відголосків місцевих легенд в "Історії Русів" і знахідок черепів тура підтверджено існування турівського заповідника у Новгороді-Сіверському (Цупринський яр). Тому не випадково на Новгород-Сіверщині знайдено 32 гідроніми і топоніми, які походять від слова тур. До турів має відношення і назва села Риков, в 15 км. від міста (див. у "Слові": "рыкають акы тури").

Вперше село згадується у першій половині XVII століття. У книзі "Историко-статистическое описание Черниговской епархии" (Книга шестая. Черниговъ. 1874) висловлюється думка, що *"Рыково и по названию и по положению по дороге из Новгорода в Черниговъ поселение дотатарское"*

Петро I

**... "ныне оным селам
быть в ведении до оной
ратуши против прежнего
обыкновения, а
помянутым Галецкому и
Кутневскому от
владений тех сел
отказать... И для того о
бытии тем селам по
прежнему при
Новгородской ратуше,
велено послать к вам
его императорского
величества указ..."**

З 1742 року село належить

**Олексію Григоровичу
Розумовському,**

**а потім його брату
Кирилу Григоровичу
Розумовському**

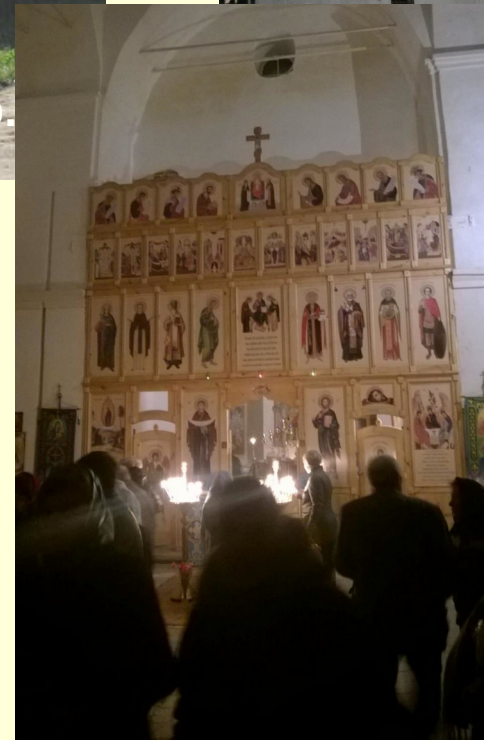
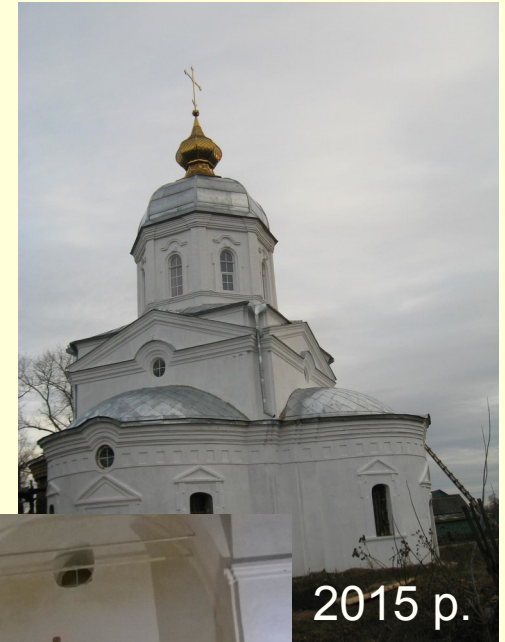

В "Описі Новгород-Сіверського намісництва" зазначається:

[15]. 39. Сотни Новгородской. Село Рыковъ, къ волости Шептаковской принадлежащее. Расстояніемъ отъ Новгородка въ 9, отъ сель Стахорщины въ 6, отъ Форостовичъ въ 4, отъ Горокъ въ 5 верстахъ. Положеніе имѣеть отъ Новгородка на полуденно-западной сторонѣ, отъ пахатнаго поля на горахъ и по ярамъ. Въ семь сельъ церковь деревяная 1. Обывателей: войсковый тов. Степанъ Овсѣнокъ, у него домъ о 4 покоях. Абшитованный атаманъ сотенный Демянъ Овсѣнокъ, домъ о 3, абшитованный атаманъ сотенный Федоръ Овсѣнокъ, домъ о 3, значковый товарищъ (Карпъ Быковскій), попь (Иванъ Кришталовскій) 1, церковниковъ 2.

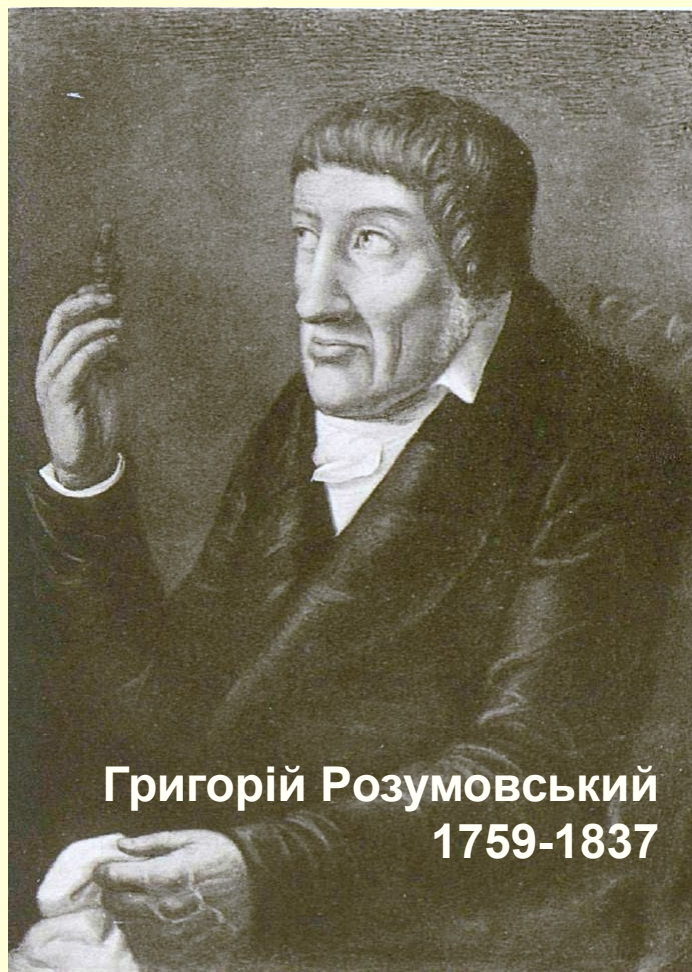
В 1772-1774 роках у Риковому збудована Троїцька церква

Реконструкція храму:

У квітні 1800 року Кирило Григорович Розумовський розділив свої маєтки між шістьма синами. Риков отримав Григорій Кирилович Розумовський.

**Григорій Розумовський
1759-1837**

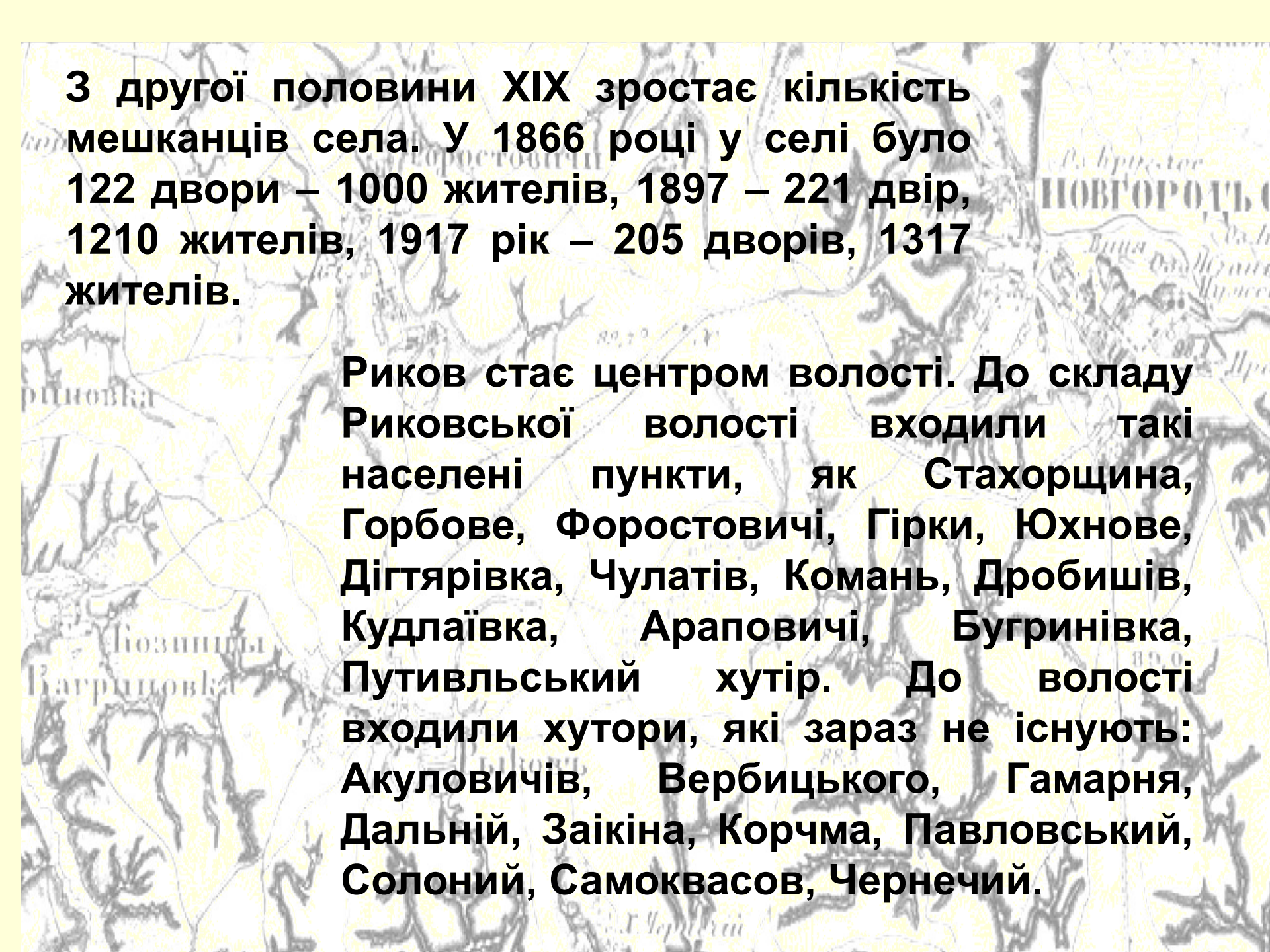
Згодом, ймовірно, змінюється власник села, тому що у книзі "Историческое описание некоторых местностей Черниговской губернии", яка була видана у 1887 році, зазначається: "В настоящее время с. Риковъ составляет часть имени М.И. Судиенки, доставшемуся ему от отца".

Чернігівська губернія. Мапа 1869 р.

З другої половини XIX зростає кількість мешканців села. У 1866 році у селі було 122 двори – 1000 жителів, 1897 – 221 двір, 1210 жителів, 1917 рік – 205 дворів, 1317 жителів.

Риков стає центром волості. До складу Риковської волості входили такі населені пункти, як Стахорщина, Горбове, Форостовичі, Гірки, Юхнове, Дігтярівка, Чулатів, Комань, Дробишів, Кудлаївка, Араповичі, Бугринівка, Путивльський хутір. До волості входили хутори, які зараз не існують: Акуловичів, Вербицького, Гамарня, Дальній, Закіна, Корчма, Павловський, Солоний, Самоквасов, Чернечий.

Як зазначав місцевий мешканець М.А. Сидоренко:

– “Село мало добротні землі – масні, чорні, як воронове крило, та належала земля панам і куркулям. А на околицях та пагорбах, де була піщуга, розташовувалися селянські наділи. Були і такі, кому й піску того не вистачало...

М.А. Сидоренко

На початку 20-х років в Україні була проведена адміністративно-територіальна реформа.

У 1923 році було створено округи і волосні райони замість волостей.

Риков стає центром волосного району. У 1924 році до Риковського волосного району входили такі сільради: Блистівська, Богданівська, Горбівська, Дегтярівська, Дробишівська, Кудлаївська, Ларинівська, Орловська, Печенізька, Пирогівська, Попівська, Риковська, Стахорщинська, Фаївська, Форостовицька.

**Сенченко
Трохим Іванович
(1898 - 1953)**

Навесні 1930 року в селі було створено сільськогосподарську артіль "Рассвет".

В 1931 році її переорганізують у колгосп. До нього ввійшло 300 родин односельців. Головою колгоспу був призначений Трохим Іванович Сенченко, агрономом став Іван Сисоєвич Дяченко, головою ревкомісії – Степан Іванович Павлюк.

Не оминув село і голод 1932-1933 років.

За свідченнями очевидців "У 1931 році у селі почали забирати у людей коней, корів. Всіх тварин збирали на колгоспний двір. Хто здав худобу, той ходив на роботу і заробляв трудовні. У 1932 році не вродили зернові. Восени люди збирали на полях колоски. Найважче було взимку 1933 року. Людей рятувала картопля. Хліба справжнього не бачили, пекли його з картоплі, додаючи товчену конюшину. Випадків смерті від голоду в селі не згадується (а за даними архіву 63 померлих).

Не оминули село і сталінські репресії 30-х років. За період з 1931 по 1938 рік в селі було репресовано 11 чоловік (ця цифра є неточною), які через багато років були реабілітовані.

Анищенко Микола Савелійович, 1887 р.н., колгоспник, репресований 1937 р., реабілітований 1959 р., Демиденко Левко Карпович, 1892 р.н., рахівник колгоспу, репресований 1937 р., реабілітований 1989 р., Колесник Єгор Юхимович, 1899 р.н., одноосібник, репресований 1937 р., реабілітований 1959 р., Колієнко Корній Федорович, 1883 р.н., одноосібник, репресований 1937р., реабілітований 1959 р., Колієнко Марко Федорович, 1897 р.н., одноосібник, репресований 1937 р., реабілітований 1989 р., Колієнко Пимон Федорович, 1886 р.н., колгоспник, репресований 1937 р., реабілітований 1989 р., Павлюк Василь Андрійович, 1897 р.н., селянин, репресований 1938 р., реабілітований 1960 р., Павлюк Іван Романович, 1904 р.н., одноосібник, репресований 1938, реабілітований 1965 р., Павлюк Яким Михайлович, 1873 р.н., селянин, репресований 1931 р., реабілітований 1963 р., Парфененко Іван Якимович, 1895 р.н., селянин, репресований 1931 р., реабілітований 1963 р., Парфененко Нестор Васильович, 1904 р.н., селянин, репресований 1931 р., реабілітований 1963 р.

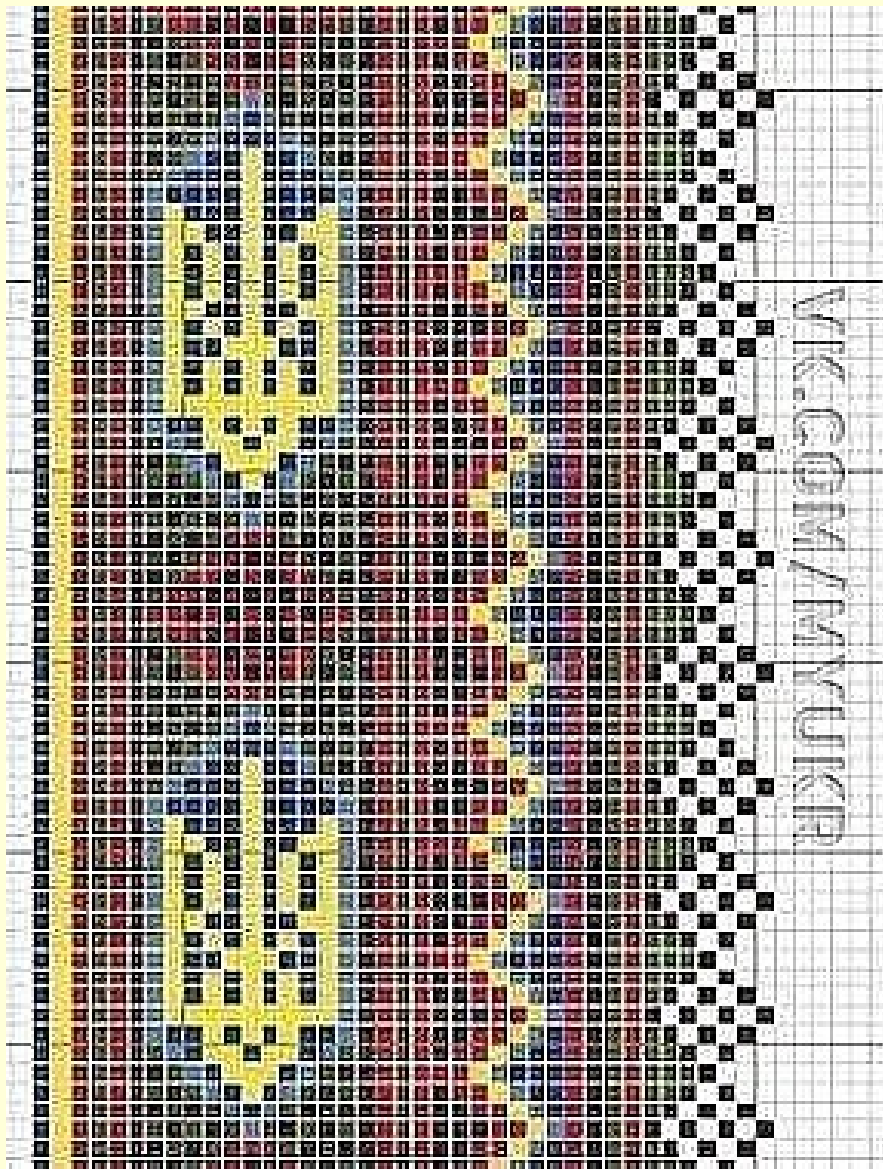

**У 1934 році село Риков було перейменоване
на Кірове, 2016 – на Троїцьке.**

Та то вже інша історія...

**ХТО ЗНЕВАЖАЄ
РІДНИЙ КРАЙ,
ТОЙ
СЕРЦЕМ НЕМОЩНИЙ
КАЛІКА.**

М.І.Мевченко